

Kurjer wychodzi codziennie o godzinie 9 1/2 rano z wyjątkiem niedziel i dni poświęconych.

Prenumerata wynosi:
w Krakowie:

Rocznie zlr. 12 | Kwartałnie . 3
Półrocznie . 6 | Miesięcznie . 1
Za odosłaniem 10 ct. miesięcznie.

na prowincyi z przesyłką:

Rocznie 15 zlr.
Półrocznie 7-50
Kwartałnie 3-75
Miesięcznie 1-25
W Niemczech miesięcznie 2-20 m.

Cena pojedynczego Numeru
6 centów.

KURJER KRAKOWSKI

Redakcja ul. Szewska 1. 10. parter.
Administracja i Ekspedycja ul. Wileńska 7.

Cena ogłoszeń:

Za wiersz pierwszy 10 centów, za każdy następny zaś 5 centów. Nadstane od wiersza pierwszego 20 ct. Prospekta, cyrkularze dla prenumeratorów zamiejscowych po 1 zlr. od 200 egz., dla prenumeratorów miejscowych po 50 ct. od 100 egz. Nekrologia po 10 ct. od wiersza. Drobne ogłoszenia za raz pierwszy taksą 10 ct. i 1 ct. od wyrazu na razy następne połowę ceny.

KALENDARZ.

Dziś: Jana z Dukli i Elżb.
Jutro: Cyryla br. Anatoli i Zenona.
Po jutrze: Polagii p., Sabina i Norberta.
Jutra wschodzi słońca o godz. 4:03, zachód 8:07. Długość dnia 16:04. Dzień 179 w roku.

Kalendarz historyczny polski: 9 lipca 1753 r. rozruch wazęczy przez studentów, do których z ratusza strzelano.

Nabożeństwa.

W kościele OO. Karmelitów na Piasku przez cały tydzień odpust zupełny, na zakończenie 40-godzinne nabożeństwo.

Dziś w kościele OO. Paulinów na Skalce odpust bractwa „św. Aniołów Stróżów“.

Przewodnik.

Dziś w teatrze: 35 te przedstawienie operetki lwowskiej „Halka“, opera w 4 aktach Moniuszki.

Dziś w parku krakowskim koncert muzyki wojskowej i przedstawienie magiczne.

Dziś w ogrodzie strzeleckim wieczorek muzyczny 13. pułku pod kierunkiem p. Hocka. Początek o g. 5.

Gabinet archeologiczny Uniwersytetu Jagiellońskiego przeniesiony z Collegium majus do Collegium novum, otwarty codziennie (oprócz niedziel, świąt i ferij) od 12. do 1.

Wawel: Groby królewskie zwiedzać można codziennie. Skarbiec kościelny codziennie o g. 10 przed poł. w święta po sumie. Smocza jama, codziennie bezpłatnie po zgłoszeniu się do miejscowej władzy wojskowej).

Muzea i zbiory naukowe: Biblioteka Jagiellońska (ul. św. Anny), od 9—1 dla czytających codziennie, z wyjątkiem czwartku, dla zwiedzających codziennie od 12 — 1 — — Muzeum techniczne - przemysłowe (ul. Franciszkańska) codziennie od 10 — 1, od 3—5 g. Wstęp 20 ct. — Biblioteka i zbiory Akademii Umiejętności (ul. Sławkowska) codziennie od 11—1 godz. bezpłatnie. — Muzeum ks. Czartoryskich (ul. Piarska) otwarte we wtorki i piątki od g. 10 rano do 2 g. po poł. Wstęp bezpłatny. Biblioteka codziennie z wyjątkiem Sobót.

Kościół P. Maryi: Wielki ołtarz (rzeźba Wita Stwosza) codziennie po połud. za opłatą. Wieża (wspaniały widok na miasto i okolice) codziennie bezpłatnie.

Kraków dnia 7 lipca.

We wtorek gabinet Floquet'a otrzymał od izby wotum zaufania, i to w sprawie bardzo drażliwej. Wotum owo dane było znakomitą większością 326 głosów przeciw 172. Za pomocą jakiej kombinacji tę większość uzyskano, nie wiemy jeszcze. Prawdopodobnie nastąpiło znowu zjednoczenie republikańskich stronnictw przeciw monarchicznej mniejszości. Pomimo tego zjednoczenia, pomimo tej większości, zaczynają występować pytania: jak długo gabinet Floquet'a utrzyma się zdoła, albo raczej jak

rychło runie? Wtorkowe tego, na pozór tak świetne zwycięstwo, nikogo nie ośmiewa. Gabinet zyskał je nie przez szacunek, ani na skutek zaufania, jakie budzi, ale z łaski, a raczej w skutek obawy zwiększenia już i tak wielkiego zamętu rządowego, panującego we Francji. Republikanie utrzymują go z biedy, bo nie wiedzą jakichby ludzi na jego miejsce postawić mogli. Dopóki im się zdawało, że przez rozwiązanie izby i odwołanie się do narodu mogą poprawić swe położenie, łatwiej było przetrwać ministrów. Od roku postać rzeczy się zmieniła. Dzięki radykalnym i koalicjom ich z monarchistami, tyle ministerów i tylu ludzi zużyto, tak podstawy władzy podkopano, że dziś nawet radykalni spowahnieli. Zresztą gabinet Floquet'a w zupełności do nich należy i składa się z ludzi mniej lub więcej zaliczających się do radykalnej kohorty. W tej chwili Francją kieruje rząd mniejszości w stronnictwie republikańskim i mniejszości w stosunku do głosowania powszechnego. Używamy wyrazu „kieruje“ albo „rządzi“, mówiąc o gabinetcie Floquet'a, tylko dla zwyczajności. Ani on bowiem kieruje, ani rządzi. Wykręca się tylko, aby żyć, i tem nietylko przedłuża chaos, ale i do powiększenia jego pomaga. P. Clémenceau, który jest niezaprzeczenie człowiekiem zdolnym, chociaż zbyt zaciętym w swym radykalizmie doktrynerem, smutnie musi robić uwagę o niemocy swego stronnictwa, patrząc na nędzny żywot dzisiejszego ministerium. Do burzenia stronnictwo to jest silne, do budowania czego bądź, chociażby we własnym stylu i celach, nie posiada ono dotąd zdolności. Nie chce być wprost rewolucyjnym, anarchicznym i jedynie burzącym, a spokojnie republikańskim być nie umie.

Gabinet Floquet'a jest słaby nietylko z powodu stosunku stronnictw w izbie i w narodzie, ale głównie z powodu własnej wewnętrznej niemocy. Do tej pory wygląda on jakby złożony z dyktantów politycznych, mogących mówić o wszystkim, ale powierzchownie, chociaż niekiedy dowcipnie, bez gruntownej znajomości rzeczy, bez wyrobionego zdania, z zachęciami tylko, ale bez woli. Przy dziennikarskim biurku, albo na opozycyjnym krześle może to uchodzić, ale nie w rządzie kraju, który tak bardzo rządu potrzebuje i tego rządu się domaga. Gabinet ten od początku zbywał rzeczy półsłówkami, niedomówieniami, jakby nie miał zdania, albo jak gdyby myśli swej bał się wypo-

wiedzieć, jeżeli ją ma. Wyraz reforma służył mu za parawan tylko, bo wskazówek „jasnych“ jakichś praktycznych reform nie spotykamy nietylko już w mowach ministrów, ale nawet w ich przybojnych dziennikach. Dla utworzenia sobie tego parawanu p. Floquet, zostawił ministrem, zgodził się na utworzenie komisji mającej się zająć planem reformy konstytucyjnej, przyznając tem słuszność Boulanger'owi, monarchistom i anarchistom, że jest wszystkim jawnym lub skrytym, z samopoznaniem lub bezwiednym wrogiem Rzeczypospolitej, domagając się hałaśliwie i burliwie przejrzenia czyli zmiany konstytucyjnej, plebiscytu i konstytucyj. P. Floquet w poważnych rzeczach ma widocznie krótką pamięć; zapomniał, co 12-go stycznia r. b. jako marszałek izby powiedział: „To jest pewnem i najzupełniej naturalnem, że zagadnienia dotyczące procedury politycznej mniej żywo obchodzi naród, aniżeli kwestye dotyczące do głębi jego wielkich interesów.“ Bez wątpienia nikt twierdzić nie myśli, że dzisiejsza konstytucja doskonałością. Żadna konstytucja doskonałości nie jest, każda ma wady większe lub mniejsze, każda z postępem czasu potrzebuje zmian, albo raczej poprawek lub przystawek odpowiednich czasowi, a których konieczność czas wykazał. Ale te zmiany, czy to poprawki powinny być przeprowadzane metodycznie, stopniowo i roztropnie w powszechnem uznaniu ich potrzeby, nie zaś pod naciskiem warcholskich lub buntowniczych stronnictw, nie kryjących nawet swego celu, a wyznających głośno, że celem tym jest zwalenie dzisiejszej formy rządu ich kraju, a zaprowadzenie innej, całkiem odmiennej.

Przyznają słuszność tych gwałtownych żądań zmiany konstytucyjnej, p. Floquet pomimo ograniczeń tego przyznania i kładzenia warunków, tak osłabił podwaliny swego rządu, że ten ciągle się chwieje. Dał tylko nowy oręż wrogiem Rzeczypospolitej do walki przeciw niej. Przyznał, że jego demokracja wcale zachowywała nie jest, bo nie umie nawet zachowywać tego, z czego wyrosła. Ustępstwo to zrobił on przez słabość, przez dyktantstwo, przez ten brak charakteru i wyrobioną gruntownie politycznej myśli, jakie go cechują.

Dawno już wiadomo, co czego chcą ludzie i stronnictwa najgwałtowniej domagający się przejrzenia czyli zmiany konstytucyjnej, do czego ta zmiana ma im posłużyć. Dla stronnictw monar-

chicznych zmiana ta znaczy przywrócenie królestwa z rodziną Orleańską, albo cesarstwa z rodziną Bonapartych. Dla zwolenników Boulanger'a znaczy ona zniesienie senatu i dyktatury. Dla krańcowych czerwonych zniesienie prezydentury Rzeczypospolitej, zniesienie senatu, rząd kraju przez jedną izbę wszechwładną, czyli dyktatura nowej konwencji. Pięknieby wyglądała Francja! Nie mówimy tu już o sprawach zagranicznych, co do których przy władzy wykonawczej bez siły i bez powagi w obec całej Europy stojącej pod bronią, Francji znaczenie ostatecznie zeszedłoby do zera. Lecz i co do spraw wewnętrznych Francja rządzona przez jedną izbę, musiałaby popaść w szereg rewolucyj i gwałtów, które osłabiwszy kraj do szczytu, musiałaby doprowadzić do dyktatury militarnej, chociażby tylko dla przywrócenia wewnętrznego porządku. Bo wszelkie ciało zbiorowe zakosztowawszy rząd władzy najwyższej, roznamiętnia się do samowoli, do gwałtu, do krańcowej tyranii. Francja doświadczyla tego przed niespełna stu laty, a konwencja zostawiła po sobie jeszcze i dziś bardzo żywe wspomnienia.

W obec takich stronnictw żądających zmian w konstytucyj, w obec podobnych widoków, demokracja rozumna, do której niby należy p. Floquet i jego koledzy, powinna się była zachować od razu opornie, a przynajmniej bardzo ostrożnie. Że konstytucja dzisiejsza, zwłaszcza jej procedura, może potrzebować pewnych poprawek, któż przeczy? ale podwaliny jej powinny być zachowane. Tutaj zaś owym gwałtownym zwolennikom reformy idzie właśnie o zburzenie tych podwalin.

Nie o reformę im chodzi, ale o zniszczenie. Niektóre i to ważne reformy można też przeprowadzić, nie tykając konstytucyj. Tak np. prawa wyborcze obu izb nie stanowią wcale składowej części konstytucyj. To, co dotąd wiadomo o projektach skoalizowanych reformistów jest albo niepodobnem do wykonania albo też grozi największem dla kraju niebezpieczeństwem. Programem reformy darzą lud, ciągnąc go każdy na swą stronę obietnicami zwodnemi, wywołując nadzieje, których żaden rząd spełnić nie może. Jestto sposób postępowania demagogicznego i takim on pozostaje, czy to posługują się nim monarchiści, czy zuchwali do dyktatury pretendenci.

W poprzednim artykule o Francji mówi-

KRONIKA TYGODNIOWA.

Dzięki szeroko rozwiniętym stosunkom na dworach berlińskim i petersburskim, jestem w stanie uprzedzić prasę europejską i podzielić się z czytelnikami Kurjera szeregiem depesz, jakie reszta śmiertelników, niekorzystająca z dobrodziejstwa wychodzenia Kurjera, dopiero za dni kilka czytać będzie. Depesze podjęję w chronologicznym porządku.

Kiel 13 lipca. Cesarz Wilhelm przybył tutaj w towarzystwie księcia Henryka i ks. Herberta Bismarcka. Miasto przybrano uroczyste. Na dworcu przywitały cesarza władze i jenerałicy. Wśród wystrzałów floty wjechał cesarz do miasta entuzjastycznie przez lud przyjmowany. Dziś po południu odbył się przegląd floty. Cesarz powiedział że cieszy się widząc potężną i patryotyczną marynarkę niemiecką. W razie potrzeby liczy na nią, że spełni swą powinność. Ojciec jego kochał marynarkę, a dzisiaj przed niedawnym czasem od dał jej swe uznanie. Oby godną się go okazała.

Kiel 14 lipca. Cesarz po śniadaniu w zamku Holstein - Glücksburg wsiadł na jacht wojenny „Burussia“ i odpłynął na pełne morze. Jachtowi cesarskiemu towarzyszy kilka okrętów wojennych.

Petersburg 14 lipca. Car opuścił dzisiaj Archipelag fiński i na jachcie „Dierżawa“ popłynął ku zachodowi. Jachtowi towarzyszy kilka okrętów wojennych.

Petersburg 15 lipca. Spotkanie się obu monarchów nastąpiło na pełnym morzu. Salwy okrętów rosyjskich powitały zbliżający się jacht cesa-

rza Wilhelma. Salwy okrętów niemieckich były odpowiedzią na powitanie. Obaj monarchowie ucałowali się trzykrotnie. Cesarz Wilhelm był w mundurze jenerała rosyjskiego z orderami św. Jerzego i Białego Niedźwiedzia, car zaś w mundurze pruskim z orderami Czerwonego Orła i Pkelaubau. Cesarz Wilhelm przesiadł się na jacht Dierżawa i obaj monarchowie odpłynęli do zamku Kymene. Wysiadłszy na ląd, cesarz Wilhelm odbył przegląd kompanii honorowej i udał się w powozie z carem do zamku, gdzie go u progu powitała rodzina carska z carową na czele. Cesarz Wilhelm ucałował rękę carowej i naładowany przez nią policzek. Do obiadu zasiadła rodzina carska, oraz książę Henryk i hr. Herbert Bismarck.

Petersburg 14 lipca. (począł do granicy) Uwięziono tu cztery okręty wojenne pełne nihilistów w chwili gdy wypływali do Kymene. Na ulicach, którymi będą przejeżdżali monarchowie, całą publiczność stanowią mają agenci policyjni, poprzebierani za studentów, kupców, akuszerki, freiliny, literatów, szewców, artystów i urzędników. Anglikom zakazano ukazywać się na ulicach, a dr. Starybury, krewny Mackenziego, osadzony został na tydzień w Petropawłowskiej twierdzy. Wszystkie angielskie konie, zostały usunięte ze stajni carskiej, oficerom zakazano pić English-Bitter, a dzieciom chorować na angielską chorobę.

Dalsze telegramy mogą sobie czytelnicy sami dorobić. Wjazd do Petersburga odbędzie się wśród entuzjastycznych okrzyków zebranych tłumach; potem nastąpi przegląd wojska jeden, drugi, trzeci, kilka obiadów, illuminacja, w końcu

pożegnanie, trzykrotne pocałowanie się ze łzami w oczach u cara i cesarza Wilhelma. Następnie Giers i generałowie: Swinin, Padlecow, Mordobiejew i Mordowiatow otrzymają orderzy Czarnego Orła, hr. Herbert Bismarck zaś, oraz jenerałowie Donnerwetter, Kreuzzeitung i Schwitz-Mitz-Lumpenhausen orderzy Władimira, Swiatoy Anny i Aleksandra Newskiego.

Co z tego zjazdu wyniknie — tego przewidzieć trudno. Hr. Kalnoky daleko lepiej odemnie rozumie się na polityce, a jednak, pewnie dotychczas przewahać nie może. Czuje tylko smród dziegcia coraz więcej posuwający się ku zachodniej Europie i pyta się grzecznie ks. Bismarcka: dlaczego sprzymierzenie odwiedza naprzód nie sprzymierzeńca, przeciw któremu zawarł aljans odporny? Ks. Bismarck tłumaczy, że obecnie nastął sezon morskich kąpiei, stąd nie dziwnego że Cesarz Wilhelm udaje się do morza — komu zaś tam kąpiel uradzą sprawić, on sam dotychczas ani się domyśla. Kronikarz „Kurjera“ jest daleko domyślniejszy, ale nie chce zdradzić odkrytej tajemnicy, postnowił mileżeć dopóty, dopóki go o to hr. Kalnoky nie zapyta.

Natomiast ja zapytuję się czytelników czy nie wiedzą przypadkiem ażei Carcassone, którego sprawa tyle wywołała burzy w senacie francuskim, jest człowiekiem czy miasteczkiem? N. Reforma pisze: „sprawa Carcassone“, to znaczy, że istnieje jakiś pan Carcassone; Czas zaś pisze: sprawa burmistrza w Carcassone, co znaczy, że Carcassone jest miejscowością. Przyznać muszę Kurjerowi wielki spryt kiedy podawał w telegramach: „sprawa burmistrza Carcassone“, pozwalając tym zwrotem domyślać się, że istnieje jakiś

pan co je, pije, cygara pali i zapewne lubi kociętki, a nazywa się Carcassone, lub też że jest miasteczko Carcassone, kłócące się jak Kraków podczas wyborów, za co mu burmistrza wpakowano do kozy.

Jednocześnie z burmistrzem Carcassone należałoby wsadzić do kozy wszelkie projekta podarków narodowych. Rozglądam się naokoło po świecie i napróżno szukam, aby który z narodów bogatych, niezależnych, ludziami pióra, pendzla lub dłuta niósł upominki w dobrach ziemskich. A my biedni, nie mający czem przykryć łachmanów, bosy, obdarci, — my, którym brak na pierwsze potrzeby życia narodowego, my wysyłający dzieci swoje za morza, bo tu zarobku nie znajdują, — my, którym ziemię oczyszczają lada dragal krzyżacki wydziera, bo nie mamy na to, by jej bronić, — my, co patrzymy, jak ojczyzna się kurczy i stoimy z założonymi rękami nie mogąc znaleźć odpowiednich na ratunek ziemi funduszków — my mamy mieć pieniądze na podarki narodowe, bawienie się w mecenasów sztuki, i chodzenie jak owi szlachcic w złotych pasie bez butów? Dość tych żartów z samych siebie i uragań z biedy własnej. Entuzjazmy nasze są coraz więcej niezdrowe. Zdawałoby się, że to ziemia miodem i mlekiem płynąca, która przewyżki swych potrzeb lokuje w arcydziełach sztuki i w mecenasostwie. Gdzie rusz, wystawa lub wystawka, stypendya dla sztuki, zapisy dla sztuki, konkursy dla sztuki. Co chwila znów wrzawa straszna okawalek muru, — „na którym sztuka wyrzyła swe pignto.“ Przywiózł ktoś kamee, dalejże je kupować, niech Europa wie, jakie skarby sztuki posiadamy. Sztuka

liśmy o potrzebie wzmocnienia władzy wykonawczej, położenia tamy wdzieraniu się władzy prawodawczej, to jest izby poselskiej, w tę wykonawczą sferę. Zdaje się jednak, że cel ten osiągnąć można za pomocą praw organicznych, nie wymagających burzenia konstytucji, ale owszem podtrzymujących ją. Niezmierną większość stronnictwa republikańskiego prawdopodobnie zgodziłoby się na to, ale radykalni krzywo na podobne zamiary patrzą, gabinet zaś do tego stronnictwa należy. Wprawdzie nawet ten krótki pobyt u władzy mógł ministrów nawrócić, wskazując im, jak wykonywanie rządu jest trudnym; do tej pory jednak nawrócenia tego nie widać. To właśnie stanowi słabość ministerium, któremu z łaski dają votum zaufania, sprawiając mu tegoż samego prawa dnia bardzo bolesne i upakarczające porażki.

Na te porażki szczególnie wystawiony jest minister skarbu i jego projekt. Wybór zwłaszcza komisji budżetowej był jedną z takich porażek. Skład tej komisji, do której weszło tylko siedmiu radykalnych, a dwudziestu przeszło republikanów oportunistycznych, wskazuje, że większość nie tylko republikańska, ale izby całej jest przeciwną projektom finansowym gabinetu, to jest jego zarządowi w nader ważnej, a w tej chwili najważniejszej gałęzi administracji. Znaczenie tej komisji budżetowej we Francji dobrze jest znane. Od czasów Gambetty stało się ono przeważnym, za wielkim nawet. Bo komisya w niektórych względach przerasta prawie samą izbę, a przez swój wpływ normalnej wypacza prawodawczą robotę i z normalnej drogi spycha. Dzisiejszy jednak skład tej komisji, której prezesem został p. Rouvier, b. prezes gabinetu a człowiek bardzo zdolny, można uważać za protestację przeciw zachciankom radykalnych dyktantów finansowych, do których rządu należy terazniejszy minister skarbu p. Peytral, który rozbił ład, jaki Rouvier w finansach zaprowadził usiłował.

Dla tego usprawiedliwione są pytania: ażali gabinet Floquet'a długo się utrzymać zdoła? Podobno całe jego szczęście, że ferye są blisko, i że niewiadomo, komu władzę powierzyć? Jeżeli jednak większość stronnictwa republikańskiego, nawraca się do oportunizmu, jak to zdaje się wskazywać wybór komisji budżetowej, to ludzie są gotowi. Rouvier najprzód, a potem może nawet energiczny Ferry.

Korespondencje Kurjera Krakowskiego.

Berlin 6 lipca 1888 r.

(D) Zacięty spór, wszczęty przez „Norddeutsche“ z powodu oświadczeń jednego z pism polskich, że prof. Mackenzie tań z umysłu przed światem stan choroby cesarza Fryderyka dla wiadomości Wam już przyczyny, poczyna obecnie schodzić na drugi plan, wobec ogólnego zaabsorbowania opinii publicznej podróżami nowego monarchy, którym nadają tutaj wielkie polityczne znaczenie. Pisma omawiają jedynie kwestyę, czy i kiedy nastąpią zjazdy z cesarzem austriackim i królem włoskim, co się zaś tyczy spotkania z carem to już nie ulega podobno wątpliwości, że nastąpi ono dn. 15 bm. w Peterhofie. Niedaleka więc przyszłość przyniesie nam sporą wiązkę faktów niemałej politycznej doniosłości. Teraz słówko o nowym cesarzu niemieckim, i królu pruskim, którego wyniosła postać

wysuwa się na pierwszy plan międzynarodowej polityki. Nie pisałem Wam dotąd o Wilhelmie II, ze względu na to, że mowa tronowa i sejmowa miały dopiero rzucić bardziej jaskrawe światło na najmłodszego z panujących, odzwierciedlając jego poglądy indywidualne na państwo, lud, religię i urzędzenia społeczne; teraz, kiedy Berlin przybrał już swą zwykłą fizygnomię, kiedy niemal przebrzmiały echa tragicznych przeżyć, spieszę Was bliżej zapoznać z osobą Wilhelma IIgo.

W krótkim stosunkowo czasie młody cesarz potrafił zjednać sobie dość znaczną popularność we wszystkich niemal warstwach tutejszej ludności. Otrzymał chłopy gwardyi pruskiej, musztrowane bez wytechnienia tegorocznej wiosny przez ówczesnego następcę tronu, odetchnęły teraz po wstąpieniu na tron swego generała. Najlepszym to dowodem, że Wilhelm II nie jest wyłącznie żołnierzem, lecz pojmuje dokładnie obowiązki obecnego swego stanowiska. Obowiązki też te wypełnia młody cesarz z cechującą rodzinę Hohenzollernów sumiennością i pilnością. Energię i ten charakter, silną dłoń chwycił cugle rządów. Wszystkie jego dotychczasowe kroki uacechowane są stanowczością, a przymtem niezwykłym taktiem. Nie ulega wprawdzie kwesty, że zasługuje tak rozumnego postępowania młodego monarchy należy się w znacznej części księciu Bismarckowi. Sędziwy kanclerz odmiłniał przynajmniej o jakie lat dziesięć w ostatnim czasie. Nie poznałem go prawie przy otwarciu izb pruskich i parlamentu niemieckiego.

Olbrzymia, lecz pochylona w ostatnim czasie postać księcia wyprostowała się nagle, głos nabral świeżego dźwięku, w twarzy jaśniała niezwykła radość, rozmowny był i wesół, jak rzadko kiedy przedtem. Bo też obecny cesarz jest wychowancem idei, w których żył, dla których pracował żelazny kanclerz. Ze strony Fryderyka III, wychowanego w innym otoczeniu, w odmiennych zupełnie przekonaniach, ideałem kanclerza poważna groziło niebezpieczeństwo. Obecnie obawy te minęły, według wszelkiego obrachunku ludzkiego, na długi, bardzo długi przeciąg czasu. Jeżeli też w tym, w każdym razie niezwykłej miary człowieku, rządzącym się zawsze i wszędzie zimnym jedynie rozsądkiem, miążącym bezsilnością i bezwzględnie wszelkie przeciwności, czy to we własnej rodzinie, czy też w domu swego pana, czy też wreszcie ze strony wewnętrznych lub zagranicznych wrogów, istnieje jakaszkolwiek iskragość ludzkiego uczucia, to jest nią prawie ojcowiska miłość, jaką żywi żelazny kanclerz do wnuka cesarza Wilhelma I. Nowy zaś cesarz odplaca tę miłość sędziwego doradcy swego dziada bezwarunkową wzajemnością. Jak długo więc losy dozwolą księciu Bismarckowi stać przy boku Wilhelma II, młody monarcha zwyciężko pokonywać będzie trudne zadanie swego stanowiska i zachowa niezbędną w obecnych warunkach równowagę pomiędzy partjami, prowadzącymi obecnie bój zawzięty w Niemczech. Zawieszony więc jest triumf konserwatystów, witaających w nowym monarche wcielenie swoich ideałów, płonna również obawa wszelkich żywiołów wolnomyślnych, upatrujących w Wilhelmie II nieubłaganego wroga.

Nieczę toż pod tym względem nie dowodzą rozmaite zmiany, które w ostatnim czasie zaszły w najbliższym otoczeniu cesarskim. Zmiana tronu z samej natury rzeczy pociąga niejaką zmianę ludzi. Tak więc świeżo kreowany książę na Radolinie, trzymiesięczny wielki marszałek dworu, udał się do Konstantynopola, jako ambasador nadzwyczajny, dla zawiadomieniu sultana o wstąpieniu na tron Wilhelma II, zład podobno powrócił ma na letnie mieszkanie do dóbr swych Jarcieńskich, w W. Ks. Poznańskim położonych. Nie jest to zysk żaden dla nas, ale też nie strata. Krom nazwiska nie nie łączyło z narodowością naszą księcia Radolińskiego. Drugi, starszy daty książę, Antoni Radziwiłł, także złożył ma podobno wysoką godność generał-adjutanta cesarza. Dymissya ta, choć dobowolna, więcej jest zastanowienia godną. Książę Radziwiłł, dość bliski krewny cesarskiej rodziny Hohenzollernów był przy tem najserdeczniejszym, osobistym przyjacielem cesarza Wilhelma I. Wiek, choć dość podeszły, nie tłómaczy tego ustąpienia. To w armii pruskiej wielu jest czynnych, znacznie starszych generałów, że tylko wymienimy 88-letniego Moltke'go. Znać poznał generał-adjutanta, że przy prądzie narodowym i religijnym, panującym obecnie na dworze berlińskim nie ma miejsca dla Radziwiłła.

Lecz wszelkie te zmiany nikną wobec ważnej-

szej o wiele kwesty obsadzenia opróżnionego przez dymisyę Puttkamera stanowiska ministra spraw wewnętrznych. Takę tę jeszcze w ostatnich dnia życia cesarza i Fryderyka III, ofiarowano bar. Zedlitzowi. Lecz naczelny prezes W. Ks. Poznańskiego, a zarazem kierownik komisji kolonizacyjnej, wolał kontynuować swe ekonomiczno-społeczne eksperymenty we wschodnich prowincjach państwa, niż przyjąć na swe barki niebezpieczne, a w każdym razie wielce drażliwe, w obecnych warunkach obowiązki. Spęły też na niczem piękne nadzieje narodowo-liberalnych, wysuwających na ministra spraw wewnętrznych swych wielkich prodymatorów, Miquela lub Benignesa. Ministrem spraw wewnętrznych został w tych dniach mianowany podsekretarz stanu Herrfurth, przez lat kilka ostatnich prawa ręką byłego ministra Puttkamera. Nowy minister mało dotychczas występował na szerszej arenie publicznego życia, brak mu też tak niezbędnych, zwłaszcza dla ministra spraw wewnętrznych parlamentarnych zdolności, wskutek tego położenie jego nie jest zazdrości godne wobec niechybnych w najbliższym sejmie zaczepki Richtera i jego stronników. Z przekonania jest Herrfurth twardym konserwatystą, a przy tem urzędkiem starej daty, zład poniekąd nam miłszy od eksperymentujących w wielkości i szowinizmie niemieckim karierowiczów w rodzaju Miquelów i Benignesów. Zresztą nowy minister w niedalekim czasie będzie miał sposobność przejawiać wartość swą moralną, oraz swe zdolności. Najbliższym zadaniem nowego ministra spraw wewnętrznych będzie zjednoczenie przy nadchodzących wyborach do izby poselskiej tych niezgodnych żywiołów, w przeciwnym bowiem razie zniknie większość rządu, a decyzya znów leżeć będzie w ręku genialnego posła z Meppenu. Czy trudne to bez kwesty zadanie uda się p. Herrfurthowi, pokaże dopiero najbliższa przyszłość.

Obok męża na tronie niemieckim zasiada Wiktor August, z domu książąt augustenburskich. Nowa cesarzowa niemiecka nie odznacza się zbytnimi wdziękami ciała, o zdolnościach jej umysłowych rozmawiać ludzie mówią. Wiadome tylko, że kaznodzieja Stöcker dawniej codziennie był gościem w jej domu; obecnie stosunki te ochłody cokolwiek.

Wracając obecnie do spraw politycznej natury zaznaczyć muszę, że w kołach wojskowych spodziewają się bardzo ważnych zmian.

Coraz głośniejszą mową o ustąpieniu ministra wojny Bronsarda, który ma otrzymać komendę pierwszego korpusu. Jako następcę generała Albedylla wymieniają generał-porucznika Hahnke. Co się tyczy marynarki, to galezie administracji i najwyższej komendy mają być w ten sposób rozdzielone, jak było za czasów księcia Alberta pruskiego.

Ks. Henryk, brat cesarza, zostanie prawdopodobnie mianowanym naczelnym komendantem marynarki, a jeden z wyższych oficerów marynarki, szefem biura administracyjnego. W Kiel zostanie urządzoną najwzrostła władza wojskowa marynarki, a w Berlinie takżeż władza administracyjna. Jako szefa sztabu ks. Henryka wymieniają kapitałana Häusnera a jako szefa administracji admirał hr. Montsa.

Wielki kanclerz państwa zastanawia się obecnie nad wartością przyjaznego stosunku między Niemcami a Rosją; ale nie można chyba przypuszczać, aby w chwili kiedy ma nastąpić ostateczne przywrócenie takiego stosunku, Bismarck nie myślał o wyzyskaniu z tego wypadku jak największych korzyści dla Niemiec. W czem według ks. Bismarka zawierają się owe korzyści — domyśleć się łatwo, mając w pamięci wszystkie epizody historii politycznej Europy z ostatnich lat... Ożbiegnie między Niemcami a Rosją datuje od owej chwili, kiedy rząd rosyjski zaczął widocznie objawiać chęć usamostatnienia swej polityki międzynarodowej i zupełnej swobody działania. Nie pora obecnie na przypominanie, choćby w ogólnych rysach tylko, wszystkiego co mówiła półrządowa prasa i mowy parlamentarne z obozu rządowego z powodu owego naturalnego dążenia gabinetu petersburskiego. Dość będzie postawić sobie pytanie czy kanclerz niemiecki nie zechce korzystać ze sposobności, aby zaproponować Rosji wejście ponownie w potrójne porozumienie z Niemcami i Austrią, t. j. aby znów, na oznaczony z góry termin, wyrzekła się samostójnej polityki.

Z Anglii zdaje się żelazny książę umiejętnie kokietać.

KRONIKA.

Redakcja nasza wnosi sprzeciw przeciw zatwierdzeniu ostatniej konfiskaty „Kurjera“, a to na tej podstawie, iż wiadomość inkryminowana była umieszczoną jednocześnie w pismach wiedeńskich, warszawskich i lwowskich, a między innymi w urzędowej „Wiener Zeitung“.

Posiedzenie Rady miejskiej odbędzie się w poniedziałek 9 bm. o godzinie 5 popołudniu. Na porządku dziennym wnioski komisji teatralnej i sprawy, które spadły z porządku dziennego poprzednich posiedzeń.

Posiedzenie połączonych sekcji ekonomicznej skarbowej i szkolnej zwołane na poniedziałek przez prezydium w sprawie budowy gmachów dla pięciu szkół przy ul. Łazińskiej, Dietla i Studziennej — zostało odroczone ze względu na mające się w dniu tym odbyć obrady Rady miejskiej.

Magistrat krakowski, po powtórnym zbadaniu przez specjalną komisję głębokości wody wyznacza wzdłuż lewego brzegu Wisły do połowy szerokości rzeki te same miejsca, jako bezpieczne do kąpieli, które wyszczególniono w obwieszczeniu ostatnim z dnia 22 maja br.

W ogrodzie strzeleckim odbędzie się dziś koncert muzyki wojskowej 13 pułku pod osobistym kierunkiem kapelmistrza p. Hocka. Na uroczajony program koncertu składają się nieznane jeszcze kompozycje Beethovena: „IV Simfonia“ oraz Moszkowskiego: „Aus allen Herrn-Länder.“ Początek o godz. 5.

Towarzystwo oświaty. Na posiedzeniu w dniu 23 czerwca br. ukonstytuował się Wydział krak. Towarzystwa Oświaty ludowej, wybierając na wiceprezesa prof. dra J. Kleczyńskiego, na skarbnika dr. A. Malkiewicza, na sekretarzy adw. dra W. Dadleza i dra J. Leo. Utworzenie funkcji II sekretarza okazało się rzeczą konieczną ze względu na wzmagające się rokrocznie czynności biura Wydziału.

Po przyjęciu do wiadomości sprawozdania dra Dadleza jako delegata towarzystwa na tegoroczny zjazd Kółek rolniczych w Przemyślu, przystąpił Wydział do rozprawy budżetowej na podstawie prowizorycznego preliminarza podskarbięgo na rok 1888. Z przedłożonych cyfr okazuje się, że dochody towarzystwa na rok bieżący przewidziane są w wysokości 1520 złr., z czego przypada na wkładki członków 600 złr., odsetki funduszu żelaznego 120 złr., dary jednorazowe 400 złr. i subwencye 400 złr. Gdy potrzeby towarzystwa na utrzymanie 112 czytelników założonych, na zakładanie nowych, urządzanie odczytów popularnych itd. itd. wymagają znacznie większych funduszy, uchwalono na wniosek dra J. Leo wybrać komisję budżetową złożoną z 3 członków i podskarbięgo, której głównym zadaniem ma być staranie o nowe źródła dochodów — skład powołanej komisji weszli prof. dr. Kleczyński jako przewodniczący, dr. J. Leo, Tadeusz Smarzewski i dr. Malkiewicz.

Od początku br. wpisali się na nowych członków z wkładką roczną pp. Wojciech Swidowski 2 złr., ks. Fr. Chrobicki 2 złr., Alojzy Chlewicki 1 złr., Julian Studnicki 1 złr., Jerzy Krzemień 5 złr., dr. A. Serafiński 2 złr., X. L. Harsche 1 złr., X. Wl. Dobrzański 2 złr., dr. K. Bakowski 1 złr., Henryk Müldner 2 złr., dr. W. Bochenek 5 złr., Józef Janiczek 1 złr., prof. dr. Olszewski 2 złr., Henryk Sienkiewicz 1 złr., ks. A. Błacha 1 złr., ks. W. Kopiński 1 złr., Stowarzyszenie rzemieślników „Zgoda“ 5 złr., Kółko rolnicze w Szafarach 2 złr., d a t k i z a s j e d n o r a z o w e złożyli pp. ks. Fr. Kamski 3 złr., ks. Jan M. tko 3 złr., ks. Fr. Kurzyniec 2 złr., ks. A. Bański 1 złr., ks. Jan Figwer 3 złr., ks. J. Skurzak 1 złr., ks. Fr. Lipiński 2 złr., Benedykt Lipkowski 10 złr., Gadowski 2 złr., Krynicka 5 złr., A. Remer 2 złr., za pośrednictwem Lucyny Niewiadomskiej 11 złr. Teresy Krasowskiej 42 złr. 80 et., i Józefowej Kruszyńskiej 217 złr.

Z Wydziału kr. Tow. Oświaty ludowej.

Dr. Juliusz Leo.

† Karol Wyszyński, żołnierz wojsk polskich z r. 1831 w oddziale jen. Prozora na Litwie, wynagrodzenie pruski, zmarł wczoraj w Krakowie, przeżywszy lat 78.

Z teatru. Wczoraj z powodu słabości p. Radwanowej zamiast „Gasparona“ odegrano i odśpiewano „Nitouche“.

Na plantach koło ul. Zwierzynieckiej znalazł p. Fr. Kurdziejewicz sierżant 13 pułku — łańcuszek ni-

ta ma nam zastąpić zgodę z Rosją, załatwienie sprawy żydowskiej, oświatę ludu, handel, przemysł, naukę... O mieczu już nie myślimy, ziemię oddajemy na zatracenie szoldróm niemieckim, naukę czynimy na pogrzebie jej przedstawicieli, rozum stanu oddaliśmy w dzierzawę Kalnokym i Bismarckom, co za nas Polskę budować mają — my żyjemy tylko sztuką. Tak jest, sztucznie żyjemy....

Od tej gryzącej apostrofy, przechodzę do sprawy własnej. Moi „najserdeczniejsi“ rozgłaszają po śródmieściu i przedmieściu, iż jednocześnie z przeniesieniem lokalu administracji Kurjera, podpisany przestał być właścicielem tegoż pisma. Nie mając sposobności gdzieś indziej, na tem miejscu oświadczam, że właścicielem Kurjera byłem i jestem, jeżeli zaś któremu z moich najserdeczniejszych zależy na tem, abym nim być przestał, podam mu środek skuteczny. Oto niech nabędzie dla mnie kawał ziemi, „którą ja tak ukochałem“ a jeżeli hipoteka jej będzie czysta, a obszar marzeniem moim odpowiadający, z chęcią zrzeknę się w zamian zaszczytów i zysków płynących na mnie z posiadania Kurjera. W celu bliższego porozumienia się zastać mnie można codziennie w biurze redakcyi między 11—12 przed południem. NB. Stawek, rzeczka, i kilka włók lasu byłyby pożądane, bo ja równą miłością jak ziemię otazam drzewa i wody ojczyznie.

K. Bartoszewicz.

Golec czy Bogacz.

Próżno się cieszym i napróżno płaczem,
Los nam być kazał gołcem lub bogaczem.

Gdy człek się rodzi, los go zaraz chwytą,
Jak konia klejmem niestartym naznacza,
I z góry nowozrodzonego wita,
Tytułem golca, albo też bogacza;
Czem będzie zresztą: artystą, doktorem,
Kupcem, żołnierzem, szewcem, mężem stanu,
Rolnikiem, księdzem, krakcem, lub aktorem,
To już do jego nienależy planu.

Golec, lub bogacz — to zadanie losu,
Jak postanowił, tak się stać powinno,
Masz się odznaczać objętością zrosu,
Lub się zabawiać golizną niewinną,
Zresztą masz prawo być sobie geniuszem,
Albo też osem ciężkiego gatunku,
Człkiem pobożnym, albo ateuszem,
To z rzeczą główną nie ma już stosunku.

Przypuśćmy, jesteś osem, nie nie umiesz,
Jak masz za sobą losu aprobatę,
Instynktem zrobisz czego nie rozumiesz,
Nigdyś na żadną nie narażon strać,
Kupujesz tanio, odprzedajesz drogo,
Z szczęściem grasz w karty, w loteryę wygrywasz,
Sypią się ruble gdzie nie stąpisz nogą,
Na każdym kroku w dostatki opływasz.

Z biednego stanu, z rodziny ubogiej,
Ledwieś się zrodził w nędzy i potrzebie,
Ojciec człek hojny miał przyjaciół wiele,
I kuć pieniądze rozpoczął dla ciebie;
Wzrosłeś w wygodach i otąd świat cały,

Na twych usługach dla ciebie się sili,
Bo za pieniądze, chcesz szczęścia, chcesz chwały,
Chcesz stu przyjaciół, masz ich w teje chwili.

Dla ciebie rosna, kwitną, dojrzewają,
Uczą się, kształcą, panny z posagami,
Dla ciebie gasną i z sił opadają,
Ciocie i stryjc z tłumem spadkami,
Dla ciebie rady obmyślają nowe,
Żelazne drogi, pożyczki i targi,
Dla ciebie nieba wznawiają wiekowe
Kłęski, choroby, wojny i zatargi.

Tam gdzie tysiące wszystko postradało,
Wychodzisz cało, jeszcze z dobrym zyskiem,
Wszystko najgorsze obchodzić cię mało,
Walczysz zwycięsko z trwogą i uciskiem;
Wszystko dla ciebie grzeczne, uniżone,
Pełne uprzejmej jakiejś kokieterji, —
Bez grosza panę pojąłeś za żonę,
Nazajutrz teś twój wygrał na loteryi.

Inaczej z tobą, gdy ci los przeciwny
Napróżno w sobie masz rozum, talenta,
Wszystkie zalety, rozsądek przedziwny,
Ściąga cię wszędzie fatalność przekłętą,
Wszycy ci radi oddać sprawiedliwość,
Ześ miły, zanny, rozsądny, wesóły,
Wszędzie spotykasz przyjazną żyłczość,
A przy tem wszystkim zawsze jesteś goły.

W dzieciństwie twojem ojciec wszystko stracił,
Ciebie zleciwszy Bogu na ofiarę,
Wujaszek sknera gubernera płacił,
Stryj milionowy kupił butów parę;
Ojciec człek hojny miał przyjaciół wiele,
Przyjaciół, krewnych, oddanych na wieki,
Co przyjeżdżali na obiad w niedzielę,
Mogliż ci swojolepnie opiekę?

Z owych przyjaciół trzech ci oszukało,
Adwokat zawiódł, bankier złe poradził,
A z tych co byli z nim duszą i ciałem,
Podstępkiem zarwał, a deputat zdradził;
Praca ci tylko jedna pozostała,
A praca ciężka o chłodzię i głodzię,
Lecz i z tej nawet korzyść nader mała,
Bo ci fatalizm stoi na przeszkodzie.

Czego nie dotkniesz, to pewno zepsujesz,
Choć w tem nie twoja, ani czyja wina,
Gdzie kapitalik jaki ułokujesz,
Zaraz się wahać i rwać tam poczyna;
Akcyę na akcyę jeżeli odmienisz,
Kurs tychże akcyj pewnie się zepsuje,
Z córką Rotszylda dzisiaj się ożenisz,
Jutro najpewniej Rotszyld zbankrutuje.

Każden ci projekt, każde przedsięwzięcie,
Choć obmyślane, najgorzej się uda,
I w pocie czoła pracując zawzięcie,
Jak masz na życie, to już wielkie cuda.
I kiedy osły żyją jak panowie,
Obce im troski, nieznane mozoły,
Ty człek z pojęciem i olejem w głowie,
Zawsześ w kłopotach, całe życie goły!

Próżno się cieszym, i napróżno płaczem,
Los nam być kazał gołcem lub bogaczem.

A. Bartels.

klowy z kotwicą i globusem — i złożył takowy w ck. Dyrekcji policyjnej.

P. Zimajerowa bawiła kilka dni temu w Tarnowie, gdzie wspólnie z p. Skalskim przyjęła udział w koncercie. Utalentowana artystka odśpiewała ze swoim partnerem „Lizkę i Fryka“ Offenbacha, a prócz tego z właściwą jej finezyją oddała kilka piosenek nieodwołanego satyryka śp. Artura Bartelsa. Publiczność tarnowska, szczerze wypełniająca salę, darzyła artystów nieustającymi oklaskami.

Srodki zaradcze. Narzekają bardzo słusznie, iż stan budynku, w którym mieściła się szkoła realna jest najgorszy. — Możemy się podzielić z czytelnikami nowiną, że zło w najbliższym czasie usunięte zostanie. Według bowiem uchwały powziętej onegdaj przez deputację szkół średnich, profesorowie szkoły realnej zostali zawiązani do wypracowania memoriału, któryby wskazał, jakie poprawki są konieczne. Wnioski w myśl tego memoriału, zredagowane, zrewidowane zostaną przez dra Wiszniewskiego ze strony higienicznej, przez pana Zarembe ze strony technicznej, a następnie przedłożone deputacji szkół średnich, która je Radzie miejskiej przedstawi. — Na wczorajszym posiedzeniu byli obecni dr. Asnyk (przewodniczący) dr. Wiszniewski i Zaremba w imieniu gminy, panowie German i Zaleski profesorowie szkoły realnej w imieniu tegoż zakładu.

Sprawozdanie z ruchu ludności od 24-30 Czerwca. Małżeństw zawasto w ubiegłym tygodniu 15, z tych 5 w gminie izraelskiej. Liczba urodzonych wynosi 27, prócz tego 4 nieżywo urodzonych; rzym. kat. 18, mojż. wyzn. 9; ślubnych rzym.-kat. 15, mojż. wyzn. 3; nieślubnych rzym.-kat. 3, mojż. wyzn. 6; płci męskiej 13, płci żeńskiej 14. Ogólna liczba skonów 61; na odrę zmarło 4 osoby, na dławicę i błonicę 4, na płonicę 1, reszta chorób zaraźliwych 2; gruźlicę 16; zapalenie płuc 11; reszta chorób narządu oddechowego 1; niezbyt żółdka 4; śmierć przypadkowa 1; inne przyczyny 17. W pierwszym obwodzie zmarło 7, w drugim 14, w trzecim 14, zmarłych w szpitalach 26, obcych 13.

Nieszczęśliwy wypadek. Maryanna Kalinowska, żona strażnika kolejowego, robiła około domu porządki albowiem wydaje córkę za męża i chciałyby ją jakoś przywozić wyglądała gdy się gościom weselni zjadali... Wczoraj około godz. 12 była zajęta zawieszaniem firanek u okien, ażeby jednak złożyć karnisz postawiła Kalinowska przed oknem stół a na nim krzesło i dopiero sama na tę barykadę się wydrapała. Było to na pierwszym piętrze w domu l. 25 przy ul. Lubicz. Okno które miało być firanką przyozdobione było otwarte. W chwili więc, kiedy Kalinowska karnisz podniosła do góry, usunął się stół i nieszczęśliwa kobieta wypadła oknem na bruk.

Córka jej weszła właśnie do mieszkania i ujrzała matkę spadającą — zemdlą. Kalinowska odniosła nader ciężkie obrażenie ciała. Odwieziono ją na pół umarłą do szpitala św. Łazarza.

Repertuar teatralny. Dziś „Halka“ opera w 4 aktach Moniuszki.

W poniedziałek 9 lipca teatr zamknięty.

We wtorek 10 lipca po raz pierwszy „Blazen Królewski“ operetka w 3 aktach Müllera.

We środę 11 lipca „Baron cygański“ operetka w 3 aktach Straussa.

We czwartek 12 lipca „Blazen królewski“ operetka w 2 aktach Müllera.

Koncert chóru akademickiego z powodu ciągłego deszczu został odłożony aż do najbliższego dnia pogodnego.

Wynik egzaminu dojrzałości w gimnazjum III. W dniu 21 czerwca do 4 lipca odbył się w gimnazjum III egzamin dojrzałości pod przewodnictwem Wgo Pana Dyrektora szkoły realnej Marciego Studzińskiego. Przystąpiło do egzaminu uczniów publicznych 64 i 3 eksternistów. Świadectwo dojrzałości otrzymali: 1) Albinowski Władysław, 2) Bardel Franciszek, 3) Bednarski Adam, 4) Białek Ignacy (z odznac.), 5) Bieganski Eugeniusz, 6) Bocheński Adolf, 7) Burzyński Władysław, 8) Cielecki Juliusz, 9) Cyga Kazimierz, 10) Czerny Karol, 11) Dach Emil, 12) Dortheimer Marek, 13) Drąg Józef, 14) Drozd Aleksander (z odzn.), 15) Figiel Stanisław (z odznac.), 16) Godula Wincenty, 17) Goldfinger Abraham, 18) Goldfinger Izidor, 19) Górski Antoni, 20) Grodzicki Aleksander, 21) Haluch Józef, 22) Isenberg Józef, 23) Kania Franciszek (z odznac.), 24) Kreiner Jan (z odznac.), 25) Kucezyk Bernard (z odznac.), 26) Landau Saul, 27) Lehrfreund Jakób, 28) Leser Salomon, 29) Lichtenstein Henryk, 30) Luga Waclaw, 31) Ks. Lubomirski Kazimierz (z odznac.), 32) Lutostański Bolesław, 33) Łojasiewicz Stanisław, 34) Matoga Jan, 35) Meyszowicz Michał, 36) hr. Michałowski Józef, 37) Minkowski Jan, 38) Miszke Mieczysław, 39) Mynek Ludwik (z odznac.), 40) Okęcki Konstanty, 41) Piechnik Edmund (z odznac.), 42) Piotrowski Seweryn, 43) hr. Broń-Plater Zygmunt, 44) hr. Pusłowski Emanuel (z odznac.), 45) Starzewski Józef, 46) Steinberg Beza, 47) Strzelecki Stanisław, 48) Tałasiewicz Władysław, 49) Teichmann Aleksander, 50) Tomasiak Leon, 51) Turak Jan, 52) Turyczyn Antoni, 53) Witaliński Wincenty (z odznac.), 54) Ziąja Jan, 55) Zoll Antoni, 56) Misiecki Tomasz (eksternista), 57) Wdowicki Wojciech (eksternista). — Pozwolono po feryach zgłosić się do egzaminu poprawczego z jednego przedmiotu 8, odstąpiło od egzaminu 2.

Ulica Krowia na Półwsiu zwierzynieckim, o której zanieczczeniu pisaliśmy przed kilku miesiącami, do dziś dnia znajduje się w tym samym stanie. Smutno, że dotychczas władze sanitarne tak mało dbają o zdrowotność miasta Krakowa i jego okolic. Przez Błonia i ulicę Krowią wraca zwykle pleć piękna z kąpieli — a to dla tego iżby uniknąć kurzu. — „Nie kijem go, to pełka“ możemy zastosować to przysłowie w tym wypadku, bo wprawdzie idąc ulicą Krowią, nie ląka się kurzu ale za to rabawia się zawrotu głowy od fetoru. Ulica ta bowiem przytka do rzeczni gminnej, zkad wieje woń nieznosna a prócz tego są na tej ulicy kałuże zgnite miazmy i błota. Możeby na to magistrat coś poradził bo mieszkańcy wytrzyma nie mogą — a życie im jeszcze mile.

Aresztowano w Łazienkach Paryskich złodzieja, który od dłuższego czasu okradał gości. Nazywa się on Wolf Frühlich liczy lat 25, starozakony. Ostatnią jego ofiarą padł p. C. L., któremu skradł 20 złr. w gotówce.

Wieliczka 28 czerwca. Dnia 26 i 27 czerwca b. r. odbyły się popisy uczniów tutejszej ośmioklasowej i trzechklasowej szkoły męskiej oraz pięcioklasowej żeńskiej pod przewodni-

ctwem przewielebnego ks. prałata Henryka Skrzyńskiego, proboszcza miejscowego, jako komisarza najprzew. biskupiiego konsystorza i p. Wilhelma Kocha burmistrza miasta, delegata Rady szkolnej okręgowej. Popis wypadł zupełnie zadowalniająco. Piękne, serdeczne i dłuższe przemówienia ks. prałata do opuszczającej zakład młodzieży, wywołały silne wrażenia, a słowa wyrzeczone w żeńskiej szkole: „Otrzymałście od swych przełożonych premie, lecz są to rzeczy, które czas niszczy; otrzymałście jednak od waszych księży i przewodniczek znaczniejsze dary, droższe, bo duchowe. Starajcie się więc zachować je, bo to od was zależy, a jak powiedział Jan z Czarnolesia: „tych nie spali ogień, nie zabierze woda“; dlatego też polecam was o piecie Maryi Panny, bo ta was od wszelkiej zarazy duszy, niewinnych i nieskalanych serc naszych obroni“ wycisnęły żył na dźwięki i gościach obecnych. Przy tej sposobności uznał ks. prałat pracę niezmierną w tak księży, którzy udzielali nauki religii, jak i nauczycielstwa, a nareszcie zwiędził wystawę robót uczennic, wyrażając uznanie paniom nauczycielkom za ich staranie około robót, jak niemniej za przyczynienie się do urządzenia popisu. Kierownicy szkół, oraz zastępczyni kierującej nauczycielki, złożyli podziękowania ks. prałatowi za premie, które dla szkół wszystkich od siebie osobno przeznaczył, jako też za płótno na koszulki dla ubogiej młodzieży.

Należy się jeszcze publiczne podziękowanie starszemu radcy górnicznemu, p. Mauryemu Postłowi, za łaskawe udzielenie muzyki, która się przyczyniła do podniesienia tej uroczystości i właścicielowi dóbr, p. Stanisławowi Niedzielskiemu, który rzadkimi a licznymi okazami zwierząt do wzbogacenia gabinetu naturalnego ciągle się przyczynia.

Przemysł kozłi. Do magistratu warszawskiego wniósł pewien pomysływo przedsiębiorca podanie o udzielenie mu pozwolenia na kursowanie po ogródkach publicznych wózków zaprzężonych w kozy, celem wozienia „naszych pościech“.

W ofercie swy przedsiębiorca, p. B., zobowiązuje się płacić na rzecz kasy miejskiej pewien procent od dochodu.

W tych dniach nastąpiła decyzja przychylna zdaniu pana B., niebawem przeto dzieciarnia, za opłatą do kalety przedsiębiorcy, będzie mogła paradować.. kozami.

Pierwsza próba nowego przemysłu odbył mu w parku na Pradze.

Zajmujący proces rozstrzygają obecnie sądy brucki. P. Maurycy Castan, właściciel gabinetu figur woskowych, wystawił woskowe ozdoby dwóm morderców adwokata Bernay, braci Armanda i Leona Peltzerów, z których pierwszy umarł, a drugi siedzi dotąd w więzieniu. Rodzina Peltzer, mieszkająca w Belgii, uczuła się tą wystawą figur wojskowych mocno dotknięta i zaskarżyła pana Castau. Publiczność z ciekawością wyczekuje wyroku w tej sprawie, który będzie na przyszłość niejako prejudykatem dla wystaw figur woskowych.

Dwa fraki. Prawdziwie zabawny wypadek wydarzył się właścicielowi pierwszorzędnej pracowni krawieckiej, panu X.

Na ubiegły piątek w pomienionym warsztacie wykończono dwa garnitury frakowe, z których jeden był przeznaczony na prowincję, drugi zaś dla p. F., stojącego nazajutrz wieczorem na ślubnym kobiercu.

W sobotę rano po wystaniu odzieży pod właścicielami adresami, do sklepu wpada, jak burza, przysły pan młody i energicznie słowami gromi krawca za zawód.

Nadesłany mu garnitur był mianowicie takjobszerny, iż bez ośmieszania się kłaść go na siebie nie było można.

Pan X., uznając słuszność pretensji klienta zarządza pospieszną przeróbkę i na godzinę przed ślubem dostarcza suknie p. F., który tym razem nie mógł już narzekać na „fuzerkę“.

Nie koniec tu jednak przygody krawca. W kilka dni później prowincjonalny kundman zwrócił również ubranie, wysłany bowiem frak okazał się zbyt krótki i wązki.

Dopiero wtedy pan X. zrozumiał, iż obadwa garnitury były dobrze zrobione, lecz wysłane pod błędnymi adresami.

Z przyczyny tej omyłki właściciel zakładu krawieckiego naraził się na straty, gdyż prowincjonałsiście musiał wykończyć zupełnie nowe suknie.

Z chwili bieżącej.

Już wyszcha sensacyjnych, Faktów różnych wielka studnia, Miasto nasze z chwilą każdą, Coraz więcej się wydłuża.

I powtarza dziś lud wszelki, Chęciom swym nie kładąc tmy, „Tu wytrzymać już nie można...“ Wzię... czempredziej wyjeżdżamy“.

Tu w południe słońce pali, Przed wieczorem znów deszcz pada, Zielenieje i żółcieje, Twarz, co dotąd była blada.

Jeden z drugim gdy się spotka, Słę pytanie w takiej szacie: „Drogi panie, pani droga, Kiedyż wreszcie wyjeżdżacie?“

Aby możność swą okazać, Ci co mają i nie mają, Bodaj duszę diabłu oddać, Lecz z Krakowa wyjeżdżają.

Gospodarstwo, Przemysł i Handel.

O oszczędności szwajcarskiej wymownie świadczą same liczby. Z końcem roku 1882 było w Szwajcaryi 487 kas oszczędności, 27 filij i 949 kas wkładkowych, z których jedne z rekojmnią państwową, drugie z rekojmnią gminną, trzecie założone przez akcyjne towarzystwa, czwarte założone przez Stowarzyszenia a piąte całkiem prywatne. Kapitał obrotowy składający się z majątku wkładających na książeczki i innych wierzytelni, akcyj i funduszu rezerwowego wynosił 1,144,616,614 franków. Wszystkich książeczek wkładkowych było

746,287; książeczek wkładkowych z kapitałem nie przynoszącym sto franków było 262,834, książeczek zaś z kapitałem ponad 5000 franków było 12,698. Szwajcarskie kasy oszczędności odpowiadają więc zupełnie swemu celowi, gdyż właśnie najwięcej oszczędzają ludzkie biedni.

Miejka kasa oszczędności z trzema filiami w Dreźnie. Saksonia, po Belgii najgęściej zaludniona, ma bardzo dużo kas oszczędności. Ale także zmysł oszczędności u Saksończyków jest nader rozwinięty, wiadomo powszechnie, że co drugi Saksończyk oszczędza. Dreźnieńska kasa Oszczędności otwarta jest w każdą niedzielę aż do ósmej godziny wieczór, aby szczególnie robotnicy mogli część tygodniowego zarobku złożyć na książeczkę kasy oszczędności. W r. 1887 było książeczek kasy oszczędności Dreźnieńskiej 157,197 z kapitałem 36,045,492 marek i mianowicie: 68,836 książeczek z kwotą nie przynoszącą 60 marek; 25,802 książeczek z kwotą od 60 do 150 marek, a tylko 20,386 książeczek z kwotą ponad 600 marek.

Przegląd polityczny.

Cesarz niemiecki nieodwołalnie już wyruszy w drogę dnia 13-go lipca nie do Szczecina lub Gdańska, ale z Kielu. Okretowi dworskiemu towarzyszyć będzie eskadra pod dowództwem brata cesarskiego, księcia Henryka. Sam cesarz podczas podróży, w stosunku do swej floty, piastować będzie godność kontr-admirała. Przyjazd do Peterhofu wyznaczono na 16 lipca, pobyt na trzy dni. Kanclerz nie pojedzie, jest zużony; wyjeżdża na krótko do Schönhausen, wraca do Berlina, zabawi tam do wyjazdu cesarza; uda się na wypocząnek do Friedrichsruhe. Cesarszowi towarzyszyć będzie syn kanclerski, hrabia Herbert, sekretarz stanu i zastępca ojca w pruskim ministerium spraw zagranicznych.

Mianowanie p. Herrfurtha ministrem spraw wewnętrznych dość żywcizliwie przyjęła prasa niemiecka przeciętna, t. j. ani wolno-myślna, ani tak zwana klerykałna. „Kreuz-Ztg.“ wolałaby Puttkamera, ale przyznaje na Herrfurtha, jako jego długoletniego współpracownika; przytem nie rzeka się nadziei, że nominacya wytwarza tylko stan tymczasowości. „Liberalni“ uważają za dobre wprowadzenie żywołu bürgerkiego, który potrzebuje wielkiej masy narodu odczuwającego umiał. P. Herrfurth jest obecnie jedynym ministrem pruskim, który nie ma nawet szlachetwa. Köln. Ztg. jeszcze za grobem walczy z Fryderykiem III cimb i stara się pamięć jego szarpać, chwalec rozprzeczność Wilhelma II-go, który umiał jakoby połączyć część synowską z uznaniem dla dymisjonowanego ministra; nie przywrócił Puttkamera do władzy, ale mu dał za następcę najpierwszego jego współpracownika.

Przyczyną dymisji generała Capriwego — „Gazeta Kolońska“ wciąż jeszcze nieodwołalnie jej uznaje nie chce — ma być niezadowolenie jego z podziału całości urzędów admiralicy niemieckiej na wydział techniczny i zarządowy. P. Capriwi jako szef admiralicy oba te wydziały miał bezpośrednio pod sobą: odtąd książę Henryk ma być naczelnym zarządcą pierwszego z siedzibą w Kielu, a jeden z marynarzy kierownikiem drugiego w samym Berlinie. Na to drugie stanowisko dostanie się prawdopodobnie wice-admirał von Monts. Reorganizacya jeszcze się nie przyoblekała w formy prawa; zmieniono dopiero urzędownie umundurowanie. Postanowienie istniało już za Fryderyka III; rozporządzenie mające moc prawa obowiązującego nosi datę 29 czerwca.

Kartelczycy zaczynają się swarzyć pomiędzy sobą — wobec zbliżających się już wyborów do sejmku pruskiego. Kartel pomiędzy zachowawcami czystymi, niemieckimi, wolnozachowawcami i narodowo-liberalnymi stanął byj w styczniu 1887 r., kiedy potrzeba było wybrać sejm Cesarstwa po myśli p. Bismarcka. Prświęcono zasady dla łaski pańskiej. Siedmioletnie wojskowe jest owoem tego poświęcenia, które zresztą niewiele kosztowało zachowawców „wolnych“ w ob. e. niemieckich, a narodowo-liberalnych znown w obec zachowawców w ogóle. Różnice są niewielkie; własną indywidualność politycznych przekonań mają w dzisiejszych Niemczech, a szerególniej w Prusiech, tylko „Reichsfeind“, to jest: wolnomyślni, socyalści, ultramontaniekatolicy, Polacy i Alzatecy. I dziś również nikt nie będzie potrzebował piersi swj rozraniac, aby zgodnie przyjąć do urn wyborczych; zadanie całe sprowadza się tylko do tego: ile miejsc w sejmie dać przyjacielom, a ile dla siebie samego zachować? Istotę kartelu stanowi obowiązek formowania się w jeden wspólny front przeciwko stronnictwom zasadniczo-przeciwnym, i tego też egzericyrunku kartelczycy z roku 1887 nie zaniebają powtórzyć na jesieni roku bieżącego. Walka odbędzie się pod hasłem: nienawiści ku wolnomyślnym, socyalistom, katolikom, Polakom; a pod sterem „długoletniego współpracownika p. Puttkamera“ dzielne poparcie dawać będą stronnictwom rządowym wszyscy landraci, wszystkie organa administracyjne. Sejm pruski składający się w połowie z urzędników; urzędnicy też na wybory wpływają w równej mierze, jak i sami wyborcy. Niezależność instytucyj wyborów od państwa istniejąca w Anglii i Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, — zwłaszcza w wielkiej Rzezypospolitej — nietylko w Niemczech, ale i w Europie całej byłaby jakąś herezyą polityczną. Na słałym łądzie jedna tylko Szwajcaryja i Belgia mają prawa i obycczaje dodatnie ustalone. We Francyi wpływ administracyj jest jeszcze zbyt wielki.

Z Belgradu donoszą, iż na rekryminacye z powodu wydalenia z Serbii Neiczoza redaktora „Courier des Balkans“, odpowiedział rząd serbski, że stosunki przyjacielskie, jakie go wiążą z Bułgaryą, nie pozwalają mu dłużej patrzeć przez szpary na agitacye wychodzący bułgarskiego Neiczoza.

Do „Polit. Correspond.“ piszą z Cetyonii: Czarnogórski minister spraw zagranicznych, Radonicz, przygotowuje o ostatnich zajęciach na granicy czarnogórsko-olbańskiej okólnik, który będzie wręczony wszystkim tutejszym rezydentom Mocarstw traktatowych. Rząd czarnogórski stwierdza na podstawie urzędowych sprawozdań władz zagranicznych, że prowokacye wyszły ze strony Albańczyków.

Książę Mikołaj wyjeżdża za kilka tygodni z całą rodziną do kąpiel za granicę. Pierwszy kodeks cywilny dla Czarnogórza, ogłoszony przed kilkoma tygodniami przez księcia, wchodzi 15 lipca w życie. Nowy ten kodeks zabrania nabywania nieruchomości majątków w Czarnogórze obcym poddanym.

Jak każdy francuzki minister wojny tak i p. Freycinet, choć nie jest wojskowym, zabrał się do reorganizacyi armii po swojemu. Przywróciwszy najwyższą Radę wojenną i jeneralne inspektoraty armii, ma przywrócić specjalne komitety fchowe. Tak n. p. komitet jeneralnego sztabu ma obejmować wszystkich szefów sztabu przyszłych armii operacyjnych pod przewodnictwem szefa jeneralnego sztabu armii. Oficerom, mającym co najmniej 5.000 franków płacy (stopień podpułkownika) Freycinet pozwolił żenić się bez kaucyi.

Dla usmierzzenia gniewu radykałów w przeciwieństwie do portunistom, wybrano w komisji budżetowej na pierwszego zastępcę prezesa p. Yves Guyot, członka frakcyi radykalnej, a na drugiego wice-prezesa oportunistę, Kazimierza Perier.

Własne Telegramy Kurjera.
Paryż 7 lipca. Z powodu zabrania przez politykę listów hr. Paryża, w redakcyi La Presse wyzywających merów do pracy nad przywróceniem monarchii konserwatysta Pion wniesie dziś w Izbie interpelacyę.

Paryż 7 lipca. W schwytnych listach hr. Paryża żąda tenże walki przeciw marnotrawstwu i tyraństwu Rzeczypospolitej i zapowiada iż niezadługo powróci porządek przez stworzenie nowego rządu.

Cetynia 7 lipca. Książę Mikołaj z synem wyjechał do Vichy.

Strassburg 7 lipca. Doradcom prawnym nakazano prowadzenie ksiąg w języku niemieckim.

Wiedeń 7 lipca. Odwołanie się Schönnerera od wymiaru kary odrzucił trybunał jako spóźnione.

Berlin 7 lipca. Cesarz 13 bm. wyjeżdża do Kiel, zkad najajutrz uda się do Petersburga, gdzie przybędzie wieczorem d. 16go. Oprócz ks. Herberta Bismarcka towarzyszyć będą cesarzowi jenerał ros. Kutuzow i adjutant cesarski Wittich.

Rzym 7 lipca. Francuski urzędnik cłowy znieważył portret króla Humberta na dworcu w Modanie. Rząd francuski przyrzekł zadośćuczynienie.

Wiedeń 7 lipca. Doszły tu wiadomości iż postanowiono na przypadek oblężenia Warszawy przygotować ogromne magazyny żywności których budowę rozpoczęto. Prócz tego mają być zbudowane wielkie piekarnie i młyny parowe. Doniesienie to spowodowało dziś rano na giełdzie niską kursów i dopiero despesz berliński, uspokoiły ją nieco.

Wiesbaden 8 lipca. Biskup Dymitrij przybyły tu w charakterze posła serbskiego synodu zadczydował, że podanie króla o uzyskanie formalnego rozwodu nie może być uwzględnione. Milan miał się już oświadczyć za rozłączeniem tylko co do łoża i stołu. Następca tronu Aleksander pozostaje jednak nadal pod opieką królowej Natalii.

Petersburg 8 lipca. W bliskości Angern w Kurlandyi musiano w zeszłym tygodniu za pomocą wojska usmierzac rozruchy chłopskie. — W Wesenberg w Estlandyi kazano żydowskim rodzinom opuścić miejscowość. Aresztowano w Petersburgu bankiera Kazaryna za sprzeniewierzenie 200 tys. rs. milionerowi Mezenczewowi. Głośny kozak Aszynow z dwoma kapitanami abisyńskimi jest tutaj oczekiwany.

Berlin 8 lipca. „Kieler Ztg.“ donosi, że cesarz Wilhelm przybędzie 14 b. m. do Kiel zkad uda się przez miasto do portu, wsiądzie na jacht „Hohenzollern“, udając się najpierw do Kopenhagi, a potem do Petersburga.

Petersburg 8 lipca. Dyslokacya wojska w Galicyi nie budzi tutaj obaw, ponieważ przybycie cesarza Wilhelma uważanem jest za dążenie do nawiązania przyjaznych stosunków Austryi z Rosyą. Wiadomość ta znajduje potwierdzenie w przeniesieniu do Wiednia ambasadora angielskiego White, nieprzyjaciela Rosyi, którego zadaniem będzie zbliżeniu temu zapobiedz.

Warszawa (pocztą do granicy). W. Ks. Włodzimierz w kole oficerów oddawał niezwykle pochwały cesarzowi Wilhelmu i dodał: jeżeli bić się będziemy to nie z Niemcami!!

Wydawca i Redaktor odpowiedzialny:
Kazimierz Burdziejewicz
TEATR LWOWSKI W KRAKOWIE.
W niedzielę dnia 8 lipca 1888 r.
HALKA
Opera w 4 aktach, słowa Wł. Wolskiego, muzyka S. Moniuszki.
OSOBY:
Stolnik — — — — Pan Koncewicz
Zofia, jego córka — — — — Panna Babińska
Janusz — — — — Pan Fedyczkowski
Dziemba, poufny Stolnika — — — — Pan Kiczman
Halka — — — — P. Kasprowiczowa
Jontek — — — — Pan Jerzyca
Dudziarz — — — — Pan Senowski
Goście weselni. Służba. Górale. Hajducy.
W akcie pierwszym Polonez i mazur błękitny, układu p. Gasińskiego.

